

- A) 24. října 1788, po 28 086 milích od vyplutí, Bounty připlouvá na Tahiti. Posádka je srdečně přivítána domorodci. Podle Blighova deníku byla Bounty během deseti minut přeplněná Tahit'any tak, že „sotva mohl najít své vlastní lidi.“ Blighovy vztahy s domorodci byly výborné a on sám si poznamenal: „Matavai Bay je Ráj světa a jestli štěstí může vycházet z krásy a komfortu, zde se nachází v nejvyšší dokonalosti.“
- B) S tisícem sazenic chlebovníku na palubě Bounty přesto 5. dubna odráží od břehů Tahiti směrem na západ. V příštích dvou týdnech však napětí mezi kapitánem a posádkou mělo vrcholit. Původně jeden z nejbližších Blighových spojenců, kapitánův zástupce Fletcher Christian, dále nemohl snášet jeho počínání a stal se mluvčím nespokojených námořníků. Podle svědectví jednoho z nich Christian v hádce kolem půlnoci 21. dubna na svého kapitána řval: „Pane, vaše zacházení s posádkou je tak strašné, že nemohu vykonávat své povinnosti s radostí. Poslední týdny s vámi jsou peklem.“
- C) Příběh vzpoury na lodi Bounty z roku 1789 je fascinujícím příběhem o člověku, o lidské statečnosti a selhání, o jednom z nejúžasnějších navigačních výkonů v námořní historii, o vině a trestu, a také o snad nejzvláštnější britské osadě, která dodnes existuje. Na počátku příběhu stojí kuriózní botanický objev na ostrově Tahiti v roce 1769. V rostlině, kterou pojmenovali chlebovník, viděli Angličané levný zdroj výživy pro černé otroky pracující na třtinových plantážích na Jamaice a Malých Antilách.
- D) Bounty měla namířeno do Oceánie cestou kolem mysu Horn. Na konci března tam panovaly bouře a po dnech urputného zápasu s živly se Bligh rozhodl změnit kurz a do Tichého oceánu se rozhodl plout východním směrem kolem Afriky a Austrálie. Při zastávce na Tasmánii se objevily první příznaky neshody mezi kapitánem a posádkou. Bligh kritizoval svého truhláře Williama Purcella za špatně odvedenou práci. Ten reagoval nerespektováním kapitánových příkazů. Další spor rozpoutalo obvinění lodního lékaře, jenž měl podle Bligha včas odhalit symptomy nemoci, na kterou tam zemřel člen posádky.
- E) Když Bounty v prosinci 1787 vyplouvala z anglického přístavu Spithead, nikdo netušil, jaký strastiplný osud posádku čeká. Lodi Britského královského námořnictva velel zkušený kapitán William Bligh, který měl za sebou mimo jiné dlouhé objevné plavby Tichým oceánem. Při nich byl svědkem zabíjení slavného mořeplavce Jamese Cooka domorodci na Havaji. Tato událost mohla formovat jeho představy o disciplíně, jenž hrála v příběhu Bounty významnou roli.
- F) Období dešťů prodloužilo pobyt posádky Bounty na Tahiti o pět měsíců. Členové posádky postavili objekt, který sloužil jako školka pro pěstování chlebovníku. Problémy s disciplínou se začaly projevovat poté, co Bligh zakázal členům posádky obchodovat s domorodci. Přesto členové posádky nemohli být příliš nešťastní, protože většina z nich navázala vztahy s domorodními ženami. S výhledem blízkého se odplutí se morálka posádky dále zhoršovala. Necht' podřizovat se kapitánovi se několikrát projevila v různých incidentech, například při zmizení tří členů posádky, kteří byli později zadrženi na útěku v blízké vesnici.
- G) V březnu 1791 připlouvá k Tahiti fregata Pandora s příkazem přivést vzbouřence z Bounty zpět do Anglie. Ukáže se, že Fletcher Christian vyložil na Tahiti šestnáct mužů a pak odplul neznámo kam. Posádka Pandory zde žijící vzbouřence přes jejich odpor během několika dnů pochytila a zavřela do narychlo zbudovaného vězení na palubě, které proslulo jako „Pandořina skříňka“..
- H) Ráno 27. srpna se podle Blighe ztratilo ze skladu několik kokosových ořechů. Po dlouhém vyšetřování, při kterém nezjistil nic, svůj hněv obrátil na Christiana, kdy ho označil zlodějem a zatraceným psem. Podle svědectví odcházel po tomto střetu Christian z paluby se slzami v očích. Odezva se přiblížila. Necelých 24 hodin poté byl kapitán Bligh spolu s dalšími 18 loajálními muži vysazen na člun, který vzbouřenci vypustili na volné moře s nevelkým množstvím zásob, zhruba 80 litry vody, lanem, plachtami, nářadím a kompasem. Bligh ze člunu volal na Christiana, aby si vzpomněl na své děti, které doma v Anglii houpal na svém klíně. Christian na to emotivně reagoval: „Čeká mě peklo, čeká mě peklo.“
- I) Po dalších několik měsíců křižovala Pandora z jednoho pacifického ostrova na druhý ve snaze Christiana najít. Nakonec se obrátili k cestě nazpět bez něho. Na velkém bariérovém útesu u australského pobřeží však Pandora ztroskotala. Mezi zachráněnými mořeplavci bylo i deset povstalců z Bounty, kteří byli později v Anglii obviněni ze vzpoury. Tři z nich byli ve sledovaném procesu nakonec odsouzeni ke smrti oběšením.
- J) Dnes má Pitcairn asi padesát rezidentů, z nichž téměř všichni jsou potomci původních vzbouřenců. Obyvatelé tmavé kůže s evropskými i jihopacifickými rysy z Pitcairnu používají jedinečný jazyk, který kombinuje prvky angličtiny a tahitštiny.
- K) A jaký osud potkal vůdce rebelie a jeho druhy? 15. ledna 1790 Fletcher Christian a skupina vzbouřenců, jejich tahitských manželek a šesti služebníků přivedli Bounty ke břehu ostrova Pitcairn, kde se loď při přistávání rozbila. O dvacet let později americká loď Topaz při zastávce na Pitcairnu objevila Angličana Alexandra Smithe, který tvrdil, že je posledním přeživším z Bounty. Pětatřicet obyvatel Pitcairnu se hlásili ke Smithovi jako ke svému „veliteli“. Jedním z nalezených byl Thursday October Christian, Fletcherův dvacetiletý syn, který byl prvním člověkem, který se kdy na ostrově narodil.
- L) Člun se však nestal Blighovým posledním plavidlem. Jedenáct měsíců po vzpouře a navzdory všemu se William Bligh vrátil do Anglie. Jeho kniha „Příběh vzpoury“ se stal bestsellerem, a to i přesto, že vzpouře věnoval pouhých šest stran, kdežto své 3 618 milí dlouhé pozoruhodné plavbě v přetíženém člunu téměř bez zásob celých osmdesát stran. Díky svému dobrodružství, které se zdálo být za hranicí pravděpodobnosti, se Bligh stal národním hrdinou. Vojenský soud, který obvykle neváhal odsoudit kapitány, jenž ztratí svou loď, jej prohlásil za nevinného.

- 1) V atlase vyhledejte všechna v příběhu zmíněná území. Kde se nachází mys Horn a kde mys Dobré naděje, které byly významnými body putování lodi Bounty.
- 2) Důvodem hledání nového zdroje výživy pro otroky na plantážích cukrové třtiny byla mimo jiné i ztráta zdroje ryb, které na anglický trh dovážely lodě z anglických kolonií v Severní Americe. Pokuste se zjistit, proč se právě kolem roku 1787 za ně hledá náhrada. Odpověď hledejte ve významných událostech té doby na americkém kontinentu. Pomoci můžou i historické mapy, např. na kanále youtube.
- 3) Který král v době příběhu vládl Anglii?
- 4) V textu je zmíněný ostrov Jamajka, který byl na konci 18. století britskou kolonií. Co znamená být něčí kolonií?
- 5) Je v současnosti Jamajka nadále kolonií? Kdo je oficiální hlavou této země?
- 6) V příběhu je zmínka o slavném mořeplavci Jamesi Cookovi. Ten pro Anglii roku 1770 objevil zátoku vhodnou pro přístav, kterou nazval Botanist Bay. Jméno bylo později zkráceno na Botany Bay. Jakým zvláštním způsobem se Angličané rozhodli tuto kolonii využívat? Které město kolem této zátoky později vzniklo?
- 7) Důležitou úlohu v příběhu o Bounty hraje ostrov Tahiti, který dnes není samostatným územím. Jakého politického celku je Tahiti významnou součástí? Jaký je statut tohoto území?
- 8) Ostrov, kde dnes žijí potomci vzbouřenců z lodi Bounty, se nazývá Pitcairn. Je součástí souostroví, které se oficiálně nazývá Pitcairnovy ostrovy. S padesáti obyvateli ostrovy nemají potenciál ani snahu usilovat o samostatnost. Proto i u tohoto území zjisti jeho politický status a oficiální hlavu.
- 9) Zjistěte, co je to chlebovník, jak vypadá a jak se jí.